

26 Ιουνίου, 1991

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΛΟΥΖΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 679/90).

Αναγκαστική Απαλλοτρίωση — Επίτευξη σκοπού της απαλλοτρίωσης
— Ο Περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος του 1962 —
Άρθρο 15.1 — Επιστροφή απαλλοτριωθέντων κτημάτων των
οποίων ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν επιτεύχθηκε — Απαλλο-
τρίωση για επέκταση χώρου αθλοπαιδιών — Δεν απαιτείται δη- 5
μιουργία εγκαταστάσεων — Ο χώρος στη φυσική του κατάσταση
είναι αρκετός για να επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης.

Ο αιτητής προσέβαλε με την προσφυγή του την απόφαση των
καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν αίτημά του για να του 10
επιστραφεί απαλλοτριωθέν κτήμα του, δυνάμει των προνοιών του
άρθρου 15.1 του Περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, απο-
φάσισε ότι:

Οι ισχυρισμοί του αιτητή είναι παντελώς αβάσιμοι. Για 15
χρόνια το επίδικο κτήμα χρησιμοποιείτο από τους μαθητές του σχο-
λείου για αθλοπαιδιές. Δεν συμφωνώ με την θέση του αιτητή ότι η
λέξη "αθλοπαιδιά" προσήθεται ανάλογα διαμορφωμένο χώρο και
εγκαταστάσεις. Στην αναζήτηση της έννοιας μιας λέξης το κείμενο
στο οποίο απαντάται είναι απόλυτα σχετικό για τη διαπίστωσή 20
της. Ακόμα κι' αν ο χώρος που απαλλοτριώθηκε αφηνόταν στη
φυσική του κατάσταση, εφόσον χρησιμοποιούνταν από τα παιδιά
του σχολείου κατά τη διάρκεια του διαλείμματος ο σκοπός της
απαλλοτρίωσης θεωρείται πως επιτεύχθηκε.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Αναφερόμενη υπόθεση:

Πικής ν. Δημοκρατίας (1965) 3 Α.Α.Δ. 131.

Προσφυγή.

- 5 Προσφυγή εναντίον της άρνησης του Υπουργικού Συμβουλίου να προσφέρει το κτήμα τεμάχιο 25/1 Φ/Σχ. XVIII/41 που βρίσκεται στο χωριό Παχύαμμος, το οποίο ήταν ιδιοκτησία του αιτητή αλλά απαλλοτριώθηκε με σχετικό διάταγμα στις 14.5.70.

Χρ. Γεωργιάδης, για τον αιτητή.

- 10 *Γ. Παπαϊωάννου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον καθ' ου η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

- 15 ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο αιτών προσβάλλει την άρνηση των καθ' ων η αίτηση να του προσφέρουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23.5 του Συντάγματος και άρθρου 15.1 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου του 1962, το κτήμα τεμάχιο 25/1, Φ/Σχ. XVIII/41 που βρίσκεται στο χωριό Παχύαμμος, και το οποίο ήταν ιδιοκτησία του αλλά
20 απαλλοτριώθηκε με σχετικό διάταγμα στις 14.5.70, αφού καταβάλει στην απαλλοτριούσα αρχή την τιμή με την οποία τον αποζημίωσε για την απόκτησή του.

- 25 Στις 6.12.90 εξέδωσα απόφαση σε ενδιάμεσο ένδικο διάβημα του αιτητή στην προσφυγή από την οποία και θα επαναλάβω εδώ τα γεγονότα. Σύμφωνα με το σχετικό διάταγμα ο λόγος δημόσιας ωφελείας για τον οποίο το επίδικο κτήμα απαλλοτριώθηκε ήταν η επέκταση του χώρου
30 αθλοπαιδιών του δημοτικού σχολείου Παχύαμμου, γιατί η έκταση που προσφερόταν στα παιδιά για παιγνίδι και ψυχαγωγία κατά τη διάρκεια του διαλείμματος ήταν μόλις 25τ.π. Η απαλλοτρίωση επηρέασε το κτήμα του αιτητή και άλλων. Μετά την απαλλοτρίωση ο χώρος ισοπεδώθηκε με

έξοδα της κοινότητας και τοποθετήθηκαν σε αυτό δοκοί τερμάτων για ποδόσφαιρο.

Το σχολικό έτος 1984-1985 το δημοτικό σχολείο Παχυάμμου σταμάτησε να λειτουργεί γιατί ο αριθμός των μαθητών είχε περιοριστεί στο ελάχιστο. Σαν συνέπεια, έγιναν διευθετήσεις να πηγαίνουν τα παιδιά σε άλλα δημοτικά σχολεία της γύρω περιοχής.

Είναι παραδεκτό γεγονός πως μέσα στο 1989 άρχισε να οικοδομείται στο επίδομο κτήμα εκκλησία.

Η απαλλοτριούσα αρχή κατέβαλε στον αιτητή την συμφωνηθείσα αποζημίωση και το κτήμα ενεγράφη επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτός όμως ισχυρίζεται τώρα πως ουδέποτε επιτεύχθηκε ο σκοπός για τον οποίο απαλλοτριώθηκε το κτήμα. Ο δικηγόρος του εισηγείται πως ο χώρος δεν έχει διαμορφωθεί κατάλληλα και μήτε τοποθετήθηκαν σε αυτόν εγκαταστάσεις ώστε να διευκολύνονται οι αθλοπαιδιές. Ο σκοπός της απαλλοτριώσης, για αθλοπαιδιές, χρησιμοποιήθηκε ως κάλυψη της πραγματικής πρόθεσης της κοινότητας Παχυάμμου, να ανεγείρει δηλαδή στο επίδομο κτήμα εκκλησία, και για τούτο εξαπάτησε την απαλλοτριούσα αρχή, την κυβέρνηση της Δημοκρατίας.

Οι ισχυρισμοί αυτοί είναι παντελώς αβάσιμοι. Η διαδικασία της απαλλοτριώσης άρχισε πράγματι μετά από αίτημα της κοινότητας του χωριού Παχυάμμου προς τον υπουργό παιδείας για την επέκταση του χώρου αθλοπαιδιών του δημοτικού σχολείου, στο οποίο φοιτούσαν τότε 50 μαθητές. Οι τεχνικές υπηρεσίες του υπουργείου παιδείας προέβησαν σε σχετικές εισηγήσεις αφού έκριναν πως το αίτημα της κοινότητας ήταν εύλογο. Ακολούθησε η αναφορά του ζητήματος στο κτηματολογικό και χωρομετρικό τμήμα που έκαμε επιτόπιες έρευνες για την εξεύρεση των κατάλληλων κτημάτων για απαλλοτριώση. Σε μια από αυτές, όπως αναφέρει ο Α. Μαυρέας, Κτηματολογικός Λειτουργός, σε επιστολή του προς τον γενικό διευθυντή του υπουργείου παιδείας, στις 2.10.71, ειπώθηκε από

παράγοντες της κοινότητας πως ο σκοπός της απαλλοτριώσης δεν ήταν μόνο για την επέκταση του χώρου αθλοπαιδιών του δημοτικού σχολείου αλλά και για ανέγερση εκκλησίας. Ο κ. Μαυρέας θεώρησε ορθό να αναφέρει 5 τούτο στην επιστολή του και να υποδείξει πως δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί το κτήμα για άλλους σκοπούς από αυτούς που θα αναφέρονται στο διάταγμα της απαλλοτριώσης. Ο προϊστάμενος του τμήματος τεχνικών υπηρεσιών με επιστολή του στο γενικό διευθυντή του υπουργείου παιδείας εισηγήθηκε να υποδειχθεί στις αρχές της 10 κοινότητας πως καμία άλλη χρήση δεν μπορούσε να γίνει του υπό απαλλοτρίωση χώρου, εκτός από αυτή που αναφέρεται στο σχετικό διάταγμα. (Δες σχετική αλληλογραφία στο φάκελο της διοίκησης τεκμ. Ψ).

15 Είναι το περιεχόμενο της επιστολής αυτής του κ. Μαυρέα που έδωσε στο δικηγόρο του αιτητή το έρεισμα να ισχυρίζεται πως ο πραγματικός σκοπός της απαλλοτριώσης ήταν πάντοτε η ανέγερση εκκλησίας και όχι η επέκταση του χώρου αθλοπαιδιών του σχολείου.

20 Όπως είπα πιο πριν, το διάταγμα απαλλοτριώσης εξεδόθη στις 14.5.70 και το σχολείο έπαυσε να λειτουργεί το 1985. Για 15 χρόνια το επίδικο κτήμα χρησιμοποιείτο από τους μαθητές του σχολείου για αθλοπαιδιές.

25 Ο δικηγόρος του αιτητή αναφερόμενος σε έγκυρα λεξικά εισηγείται πως η σημασία της λέξης "αθλοπαιδιά" προϋποθέτει ανάλογα διαμορφωμένο χώρο και εγκαταστάσεις. Δεν συμφωνώ με αυτή τη θέση. Η συνήθης σημασία μιας λέξης είναι η προσφορότερη. Στην αναζήτηση δε της 30 έννοιας μιας λέξης το κείμενο στο οποίο απαντάται είναι απόλυτα σχετικό για τη διαπίστωσή της. Είναι παράδοση στον τόπο μας τα σχολεία να διαθέτουν ανοικτούς χώρους, όπου οι μαθητές τα διαλείμματα ψυχαγωγούνται ή 35 αθλούνται. Η άθληση και ψυχαγωγία γίνεται με παιγνίδια, σπορ, ή ακόμα και περίπατο στον ανοιχτό χώρο. Στη σκέψη μου έρχεται ο χώρος αθλοπαιδιών του Παγκυπρίου Γυμνασίου, που δεν χρησιμοποιείται σήμερα, και που βρισκόταν σε ένα από τους προμαχώνες της Λευκωσίας, απέ-

ναντι από το γυμνάσιο, και που τίποτε δεν διέθετε εκτός από μια αποθήκη στην οποία τοποθετούνταν οι μπάλες και διάφορα άλλα αντικείμενα. Και όμως στην είσοδο στην τεράστια μεταλλική επιγραφή έγραφε "Γήπεδο Αθλο-παιδιών Παγκυπρίου Γυμνασίου".

5

Στην συζητούμενη υπόθεση ο χώρος που απαλλοτριώθηκε ισοπεδώθηκε και τοποθετήθηκαν σε αυτό μεταλλικοί δοκοί για τα τέρματα ποδοσφαίρου. Έχω όμως την άποψη πως μήτε και αυτό ήταν αναγκαίο για να θεωρείται πως επιτεύχθηκαν οι σκοποί της απαλλοτρίωσης. Ακόμα και αν ο χώρος αφηνόταν στην φυσική του κατάσταση, απλή δηλαδή αλάνα, εφόσον χρησιμοποιείτο από τα παιδιά του σχολείου κατά τη διάρκεια του διαλείμματος ο σκοπός της απαλλοτρίωσης θεωρείται πως επιτεύχθηκε. *Πικής ν. Δημοκρατίας* (1965) 3 Α.Α.Δ. 131.

10

15

Καταλήγω επομένως στο συμπέρασμα πως η προσφυγή είναι παντελώς αβάσιμη και απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος του αιτητή.

Προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.